

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060107

DOM
2023-05-30
Stockholm

Mål nr
M 2955-22

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-02-24 i mål nr M 4689-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

Aspöja Fastigheter AB

Ombud: Jur.kand..T.d.P.

Motpart

1. Länsstyrelsen i Östergötlands län
2. G.S.

SAKEN

Anmälan om vattenverksamhet avseende anläggning av brygga på fastigheten A i Söderköpings kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsen i Östergötlands läns beslut den 11 september 2020 (dnr 535-9037-2020).

Dok.Id 1920421

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Aspöja Fastigheter AB har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa Länsstyrelsen i Östergötlands läns beslut.

Länsstyrelsen i Östergötlands län har medgett Aspöja Fastigheter AB:s yrkande.

G.S. har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Aspöja Fastigheter AB har anfört i huvudsak följande till stöd för sin talan.

Fastigheten Söderköping A ligger på Bergön. Till fastigheten hör ett vattenområde runt delar av ön. G.S. äger fastigheten Söderköping B och har fiskerätt på del av vattnet runt Bergön. Den som innehar fiskerätt har inte rätt till annat nyttjande av vattnet än för fiske samt de rättigheter som framgår av fiskelagen (1993:787).

Fastighetsägaren har rådighet över sin fastighet, men får inte hindra rättighetshavares nyttjande av området. Frågan i målet är om en fiskerätt i ett vattenområde kan innebära en rådighetsinskränkning för fastighetsägaren som leder till att tillståndsprovning krävs av en vattenverksamhet som fastighetsägaren vill utföra.

Mark- och miljödomstolen har i sitt avgörande hänvisat till rättsfallet MÖD 2016:41 som avsåg en tvist om rådighet i form av äganderätten till brygga samt oklarheter i fastighetsindelningen av det aktuella vattenområdet. Detta är inte fallet i aktuellt mål. Fastighetsindelningen är utredd och det finns ingen tvist om egendom. Frågan är i stället om vattenverksamheten anses ha en sådan påverkan på enskilda intressen att tillståndsprovning krävs. Vattenverksamheten i aktuellt mål kan inte anses ha någon påverkan av betydelse på fiskerätten tillhörande B, som omfattar ett mycket större område än den anläggning som anmälan avser. G.S. kommer fortsatt ha möjlighet att nyttja sin fiskerätt och bryggan kan inte anses ha mer än, som mest, en marginell påverkan på fiskerätten. Det sker linjetrafik genom fiskevattnet idag som angör vid en brygga/kaj cirka 160 meter söderut från platsen för den aktuella bryggan.

Bergön huserade tidigare en kustartillerianläggning och då lade det till militärbåtar i området. Det har således sedan lång tid tillbaka förekommit båttrafik av mer reguljärt slag i det aktuella fiskevattnet.

Länsstyrelsen i Östergötlands län har anfört att det inte framkommit något som förändrar länsstyrelsens bedömning samt att länsstyrelsen står fast vid att anläggning av anmäld brygga innebär en så marginell påverkan på fiskerätten att det inte är ett relevant enskilt intresse i anmälningsärendet.

G.S. har anfört i huvudsak följande. Han innehar jakt- och fiskerätt i aktuellt område. Vattenverksamheten (byggande av bryggor) påverkar hela fiskevattenområdet väster om Bergön. Planerad båttrafik till Bergön kommer att omöjliggöra fiske helt. I fiskerätten ingår att förankra fiskeredskap i land och det får inte försvåras av bryggor som är utlagda längs med och ut från stranden. Tillgången till användbart fiskevatten påverkar värdet på skärgårdshemman.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

För anmälningspliktig vattenverksamhet kan prövningsmyndigheten förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken, om det behövs med hänsyn till verksamhetens påverkan på miljön eller enskilda intressen, se 23 § första stycket 2 b förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter.

För att få bedriva vattenverksamhet ska verksamhetsutövaren ha rådighet över vattnet inom det område där verksamheten ska bedrivas (2 kap. 1 § lagen [1998:812] med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet). Detta gäller som huvudregel för all vattenverksamhet, oavsett om den kräver tillstånd eller inte. Det är varje verksamhetsutövars ansvar att se till att ha rådighet över vattnet inom det område där verksamheten ska bedrivas (se prop. 2004/05:129 s. 73). En invändning om bristande rådighet i ett anmälningsärende om vattenverksamhet, som inte är uppenbart obefogad, utgör en sådan omständighet som medför att verksamheten bör tillståndsprövas med hänsyn till påverkan på enskilda intressen (se rättsfallet MÖD 2016:41).

Mark- och miljööverdomstolen instämmer inledningsvis i underinstansernas bedömning att verksamheten inte kan förväntas få en sådan påverkan på miljön att tillstånd för åtgärden krävs av det skälet.

Mark- och miljödomstolen har bedömt att G.S.s rådighetsinvändning inte är uppenbart obefogad och att det därför föreligger hinder mot att pröva verksamheten genom ett anmälningsförfarande. Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att Aspöja Fastigheter AB har rådighet över vattenområdet i egenskap av fastighetsägare. Mark- och miljööverdomstolen bedömer därför att den invändning som G.S. har framfört avseende bristande rådighet på grund av hans fiskerätt, är uppenbart obefogad. Fastighetsindelningen är utredd och det föreligger ingen bristande rådighet till det aktuella vattenområdet.

Mark- och miljööverdomstolen gör vidare bedömningen att G.S. inte har visat att den påverkan som vattenverksamheten kan förväntas få på hans nyttjanderätt till fiske är av sådan omfattning att det finns skäl att pröva verksamheten genom ett tillståndsförfarande. Mot denna bakgrund ska mark- och miljödomstolens dom ändras och länsstyrelsens beslut fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark och Marianne Wikman Ahlberg, referent, tekniska rådet Claes Becker samt tf. hovrättsassessorn Alexandra Tavaststjerna.

Föredragande har varit Jennifer Jarebro.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2022-02-24
meddelad i
Växjö

Mål nr M 4689-20

PARTER

Klagande

1. Östergötlands Fiskareförbund
2. G.S.
3. B.A.

Ombud för 2-3: Östergötlands
Fiskareförbund

Motparter

1. Länsstyrelsen i Östergötlands län
2. Aspöja fastigheter AB

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Östergötlands läns beslut den 11 september 2020 i ärende nr 535-9037-2020, se bilaga 1

SAKEN

Anmälan om vattenverksamhet avseende anläggning av brygga på fastigheten A i Söderköpings kommun

---

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avvisar B.A.s överklagande.
  2. Mark- och miljödomstolen avvisar Östergötlands Fiskareförbunds överklagande.
  3. Mark- och miljödomstolen undanröjer Länsstyrelsens i Östergötlands län beslut och förbjuder Aspöja fastigheter AB att anlägga den anmälda bryggan på fastigheten A i Söderköpings kommun samt förelägger Aspöja fastigheter AB att ansöka om tillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken (1998:808), MB, för den anmälda vattenverksamheten.
-

BAKGRUND

Efter anmälan om vattenverksamhet från Aspöja fastigheter AB (bolaget), har Länsstyrelsen i Östergötlands län (länsstyrelsen) meddelat att myndigheten inte har någonting att invända mot att bolaget anlägger brygga på fastigheten A i Söderköpings kommun. Detta under förutsättning att arbetet utförs så som beskrivits i anmälan. I beslutet anges även att beslutet gäller t.o.m. september 2025.

G.S., B.A. och Östergötlands Fiskareförbund har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

Mark- och miljödomstolen noterar att länsstyrelsen i sin rättidsprövning har ansett att B.A.s överklagande har kommit in för sent och att han därmed inte är part i målet.

YRKANDEN M.M.

G.S. har yrkat att länsstyrelsens beslut ska upphävas. Till stöd för sitt yrkande har han anfört bl.a. följande. Det aktuella vattenområdet är registrerat i fastighetsregistret som en del av hans fastighet. Risken är stor att båttrafik som hör ihop med verksamheten på Bergön kommer att skada hans fiskeredskap. Även kompletteringstrafiken till ön kommer att utgöra en risk och belastning för fisket. Han kommer inte att kunna bedriva fiske i den omfattning som han vill. Intrånget är fullt jämförbart med att utan tillstånd bygga hus eller släppa ut djur på en annan ägares mark.

I fiskerätten ingår möjligheten att förankra fiskeredskap i land. Det får inte försvåras av bryggor som är utlagda längsmed och rakt ut från stranden.

Vattenområdet utgör hans bästa och kanske enda sik-, abborre- och flundrefiske. Nätfiske blir omöjligt att bedriva med all planerad båttrafik till och från Bergön. Snart kommer inte heller vårfisket på hans andra vatten att vara tillåtet och då har han bara fiskevattnet vid Bergön.

Tillgång till användbart fiskevatten påverkar värdet på skärgårdshemman.

Bolaget har i sin anmälan uppgett att det har rådighet (förfoganderätt) över vattenområdet. Det stämmer inte eftersom fiskerätten tillhör hans fastighet.

B.A. har yrkat att länsstyrelsens beslut ska upphävas.

Mark- och miljödomstolen har förelagt **B.A.** att förklara varför han anser sig ha rätt att överklaga beslutet.

B.A. har svarat följande. Han är licensierad yrkesfiskare, tillika medlem i Östergötlands Fiskareförbund sedan 1974. Han äger tillsammans med **B.A. C** i Söderköpings kommun och är fast boende på Birkö.

Fisket bedrivs i huvudsak med stöd av enskild fiskerätt, genom egna ägda fiskevatten, samt till betydande delar arrenderade fiskerättigheter från grannar i Aspöja by och grannbyn Lammskär. I Aspöja-arrendena ingår cirka 50 procent av fiskevattnen i anslutning till **A.**

Arrendemöjligheterna och sammanhängande frågor är livsavgörande för de kvarvarande skärgårds- och kustfiskeföretagen, vilket även gäller hans fortsatta yrkesutövning.

Östergötlands Fiskareförbund har yrkat att länsstyrelsens beslut ska upphävas.

Mark- och miljödomstolen har förelagt Östergötlands Fiskareförbund att förklara varför det anser sig ha rätt att överklaga beslutet. Domstolen har även förelagt Östergötlands Fiskareförbund att inkomma med handlingar som visar att det uppfyller kraven i 16 kap. 13 § MB.

Östergötlands Fiskareförbund har svarat följande. Deras medlemmar är fiskerättsägare, fiskarrendatorer, yrkesfiskare, binäringsfiskare m.m. Projektet på Bergön är av sådan dignitet att det allvarligt kommer att påverka möjligheterna till meningsfullt fiske och sjöfågeljakt.

Brukande av mark och brukande av fiske- och sjöfågeljaksrättigheterna till Aspöja by är noggrant reglerade inom laga skiften. Det är vanligt att ägaren av en fastighet äger marken men att brukandet av fiske- och jakträttigheterna ägs av en annan part. Detta är tydligt reglerat i skifteshandlingarna.

Tre av deras medlemmar är i dagsläget direkt berörda av projektet på Bergön, däribland G.S. och B.A.. G.S. äger B och därmed fiske- och jakträttigheterna på Bergöns västra sida. B.A. arrenderar yrkesfisket på D, på Bergöns östra sida. B.A. arrenderar dessutom yrkesfiskerättigheterna på E kring Birkskär, vilket är rågranne, söder om Bergön.

Bolaget har motsatt sig ändring av länsstyrelsens beslut. Till stöd för sitt yttrande har det anfört bl.a. följande. Länsstyrelsens beslut har överklagats av G.S. som har fiskerättigheten på A och Östergötlands Fiskareförbund. G.S. är inte yrkesfiskare utan fiskar för husbehov. Bolaget har aldrig hört talas om Östergötlands Fiskareförbund. Det är oklart hur aktiv föreningen egentligen är och det går inte att hitta någon form av dokumentation från möten eller någon hemsida.

Bolaget ifrågasätter vidare om G.S. och Fiskareförbundet verkligen har klagorätt. Anmälan handlar, förutom fasta bryggdelar som byggs helt på land, om en flytbrygga som ska fästas i bergkant samt förankras med tre bojstenar. Den vattenyta som det rör sig om är försvinnande liten. Bolaget kan inte se att G.S. och Fiskareförbundet är berörda eller kan anses ha påverkats negativt av beslutet. Vad de har anfört är snarare kopplat till den eventuella framtida exploateringen av Bergön. Att likställa den vid att släppa ut djur på någon annans åkermark är inte relevant eftersom det är bolaget som äger marken.

Bolaget har rådighet över vattenområdet eftersom det ligger på bolagets fastighet. Bolaget ifrågasätter inte att G.S. har rätt till fisket runt ön, men det

förändrar inte att bolaget har rådighet till vattnet i egenskap av markägare och att bolaget har rätt att anlägga en brygga som är möjlig att angöra även vid hårt väder. Egentligen hade bolaget kunnat tillämpa undantaget från anmälningsplikt. Det är bara ifrågasättandet av bolagets rättigheter som gör att frågan har blivit mer långdragen än nödvändigt.

Den nya bryggan är till för att bolaget ska kunna angöra sin fastighet även vid hårt väder. Den militära kaj som finns kvar på ön är hög, svår att angöra och vindutsatt. Att påstå att det skadar fisket och att båttrafiken som redan idag kommer till ön istället lägger till 200 meter längre norrut i en skyddad vik är bara ett påhitt. Anledningen till åsikterna är att kommunen även arbetar med ett planförslag som, om det blir verklighet, bl.a. skulle innebära att det blir en hamn på ön. Det aktuella beslutet gäller inte den framtida hamnen eller exploateringen. Bolagets anmälan handlar bara om att bolaget som markägare ska kunna angöra ön på ett säkert sätt. Bryggan är till för ett behov som redan finns idag.

Länsstyrelsen har yrkat att mark- och miljödomstolen ska fastställa länsstyrelsens beslut. Till stöd för yrkandet har de anfört bl.a. följande. Länsstyrelsen vidhåller sin bedömning från beslutet att anläggning av anmäld brygga innebär en så marginell påverkan på fiskerätten att det inte är ett relevant enskilt intresse i ärendet. Intressena av brygga och möjligheten att nyttja fiskevattnet går enligt deras bedömning att kombinera eftersom det endast blir en liten yta närmast bryggan där fisket begränsas.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 11 kap. 9 § MB, krävs det tillstånd för vattenverksamhet enligt denna balk, om inte något annat följer av bestämmelserna i detta kapitel.

I 11 kap. 9 b § MB anges att regeringen får meddela föreskrifter om att det för vissa vattenverksamheter i stället för tillstånd ska krävas att verksamheterna har anmälts.

Även om anmälningsplikt har föreskrivits får tillsynsmyndigheten, enligt föreskrifter som meddelas av regeringen, i det enskilda fallet förelägga en verksamhetsutövare att ansöka om tillstånd.

Enligt 19 § förordningen (1988:1388) om vattenverksamheter, FVV, gäller i stället för tillståndsplikt enligt 11 kap. 9 § MB att en vattenverksamhet inte får påbörjas innan den har anmälts hos tillsynsmyndigheten, om verksamheten innebär bl.a.

3. uppförande av en anläggning, fyllning eller pålning i ett annat vattenområde än vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till högst 3 000 kvadratmeter.

I 23 § FVV anges att tillsynsmyndigheten, när anmälningsärendet är tillräckligt utrett, ska

1. besluta om de förbud för verksamhetsutövaren som behövs enligt miljöbalken,
2. förelägga verksamhetsutövaren att
  - a) vidta de försiktighetsmått som behövs enligt miljöbalken, eller
  - b) ansöka om tillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken, om det behövs med hänsyn till verksamhetens påverkan på miljön eller enskilda intressen, eller
3. om det inte behövs något förbud eller föreläggande enligt 1 och 2, underrätta den som har gjort anmälan om att ärendet inte föranleder någon åtgärd från myndighetens sida.

Vid bedömningen av verksamhetens påverkan på enskilda intressen ska tillsynsmyndigheten särskilt beakta om det i ärendet finns ett yrkande om

1. särskild tvångsrätt enligt 28 kap. 10 § MB,
2. ersättning enligt 31 kap. 16 § MB, eller
3. inlösen enligt 31 kap. 17 § MB.

Klagorätt

B.A.s överklagande

Av 16 kap. 12 § MB framgår att överklagbara domar och beslut får överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått denne emot. Vem beslutet angår ska enligt lagmotiven avgöras med tillämpning av ett sakägarbegrepp som för den processuella delen är enhetligt för miljöbalken (se prop. 1997/98:45 del 1 s. 483 ff.). Som sakägare räknas i princip varje person som kan tillfogas skada eller utsättas för annan olägenhet, om risken för skada eller olägenhet rör ett av rättsordningen skyddat intresse som inte enbart är teoretisk eller helt obetydlig (se NJA 2012 s. 921). Högsta domstolen har anfört att det krav på fastighetsanknytning som gällde enligt vattenlagen inte längre borde upprätthållas, men att den praktiska betydelsen av detta är liten eftersom en risk för skada eller olägenhet av vattenverksamhet normalt borde förutsätta en viss anknytning till en fastighet som berörs av verksamheten (se NJA 2004 s. 590 jfr MÖD 2014:51).

B.A. har anfört att han som licensierad yrkesfiskare, ägare av C samt arrendator av fiskevattnen i anslutning till A ska ha rätt att överklaga länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att B.A. inte själv bedriver yrkesfiske i anslutning till den plats där den anmälda bryggan ska placeras, utan hans fiskerättigheter sträcker sig öster och söder om Bergön. Även om B.A. bedriver yrkesfiske i närheten av platsen, kan den anmälda bryggan eller den inverkan som bryggan möjligen kan ha för framtida sjöfart, inte anses vara av sådan beskaffenhet att den utgör en skada eller ett intrång i de fiskerättigheter som B.A. äger.

Mot bakgrund av det anförda finner mark- och miljödomstolen att B.A. inte kan anses vara berörd på ett sådant sätt att han har rätt att överklaga länsstyrelsens beslut. B.A.s överklagande ska därmed avvisas.

Fiskareförbundets överklagande

Miljöorganisationers rätt att överklaga beslut och avgöranden som rör miljöfrågor regleras i 16 kap. 13 § MB. Av bestämmelsen följer att överklagbara domar och beslut får överklagas av ideella föreningar eller annan juridisk person som har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen. En förutsättning för klagorätten är att föreningen inte är vinstdrivande, har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år och har minst 100 medlemmar eller på något annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd. Bestämmelsen har sin bakgrund i Århuskonventionen.

Kriterierna i 16 kap. 13 § är hållpunkter för bedömningen och inte krav av självständig betydelse som i sig kan utesluta en rätt att överklaga. I ett enskilt fall kan bedömningen därför bli att en förening har överklaganderätt även om den inte uppfyller kriterierna fullt ut (se NJA 2012 s. 921 jfr Högsta domstolens avgörande den 30 september 2020 i mål T 5637-19).

I förarbetena framgår att det krävs att organisationens dominerande syfte är natur- eller miljöskydd. Det är inte tillräckligt att föreningen har miljövård inskrivet som en ändamålsbestämmelse i sina stadgar för att ändamålskravet ska vara uppfyllt, utan föreningen ska även ha varit verksam för att tillgodose ändamålet. Det är det huvudsakliga och verkliga ändamålet med föreningens verksamhet som är avgörande. En förening vars grundläggande syfte är att tillgodose sina medlemmars enskilda intressen, exempelvis fastighetsägarintressen, exploateringsintressen, ekonomiska eller politiska intressen kommer inte i fråga för talerätt enligt bestämmelsen även om en sådan organisation också har till ändamål att främja natur- och miljöskydd (se prop. 2009/10:184 s. 66 f.).

Vidare framgår det av kriterierna i 16 kap. 13 § MB att föreningen ska ha minst 100 medlemmar eller annars kan visa att föreningen har allmänhetens stöd. Begreppet ”allmänhetens stöd” är i och för sig inte helt tydligt. Utifrån regleringens grundläggande syfte kan det dock sägas närmast innebära att föreningen ska företräda ett förhållandevis utbrett engagemang i miljöskyddsfrågor i det

omgivande samhället. Föreningen får inte bara kanalisera vad som kan vara enskilda intressen av skilda slag. Som exempel på allmänhetens stöd nämns i förarbetena god lokal förankring eller andra liknande förhållanden exempelvis en mycket omfattande verksamhet (se prop. 2009/10:184 s. 65 f.). Syftet med bestämmelsen är att ge föreningarna en omfattande och lättillgänglig möjlighet att överklaga. Bedömningen av frågan, om en viss förening har allmänhetens stöd, ska därför vara generös (se Högsta domstolens avgörande den 30 september 2020 i mål T 5637-19).

Det är upp till den miljöorganisation som gör anspråk på talerätt att visa att kraven är uppfyllda (prop. 2009/10:184 s. 67).

Utredningen om Östergötlands Fiskareförbund är sparsam. Som utgångspunkt för bedömningen kan det konstateras att förbundet är en ideell förening.

Av utredningen framgår inte hur länge Östergötlands Fiskareförbund har varit verksamt. B.A. har anfört att han har varit medlem i förbundet sedan 1974. Vidare är förbundets stadgar reviderade 2017. Mark- och miljödomstolen finner därmed att förbundet måste anses ha varit verksamma i Sverige under minst 3 år.

Av stadgarna framgår att Östergötlands Fiskareförbund har till ändamål att verka för utvecklingen av det förvärvsmässiga fisket inom Östergötlands län samt främja dess ekonomiska och sociala intressen. Av protokollet från årsmötet 2020 framgår att förbundet har diskuterat olika sorters miljöfrågor och projekt exempelvis refisk, skarvproblematik samt att starta en ålfond. Det framgår dock inte att det har vidtagits några åtgärder med anledning av detta.

Fiskareförbundet har inte redovisat antalet medlemmar och det finns inget i utredningen som förevisar antalet medlemmar. Det är därför oklart hur många medlemmar förbundet har. Förbundet har inte heller visat att det är engagerat i miljöskyddsfrågor eller i övrigt har en omfattande verksamhet. Det är därför osäkert hur bred uppslutning det egentligen finns kring förbundet och dess verksamhet.

Även om bedömningen ska vara generös, kan förbundet inte anses ha visat att det har allmänhetens stöd.

Mot bakgrund av det ovan anförda kan mark- och miljödomstolen konstatera att Östergötlands Fiskareförbund inte uppfyller kraven i 16 kap. 13 § MB och därför inte har rätt att överklaga länsstyrelsens beslut. Deras överklagande ska därmed avvisas.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Enligt 11 kap. 9 § MB är huvudregeln att det krävs tillstånd för vattenverksamhet, men i den mån det är särskilt föreskrivet, är det enligt 11 kap. 9 a § MB tillräckligt att vattenverksamheten har anmälts innan den påbörjas. I 19 § FVV finns en uppräkningslista av anmälningspliktiga vattenverksamheter. Enligt punkt 3 i nämnda paragraf utgör uppförande av en anläggning i ett annat vattenområde än ett vattendrag anmälningspliktig vattenverksamhet under förutsättning att den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområden uppgår till högst 3 000 kvadratmeter.

Reglerna om anmälningsplikt infördes eftersom tillståndsförfarandet för mindre vattenverksamheter upplevdes som onödigt betungande (se prop. 2004/05:129 s. 69). Utgångspunkten är därmed att de i 19 § FVV uppräknade vattenverksamheterna typiskt sett utgör sådana mindre vattenverksamheter för vilka det anses vara tillräckligt med ett förenklat förfarande. Tillsynsmyndigheten kan dock enligt 23 § första stycket punkt 2 b) FVV förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd om det behövs med hänsyn till verksamhetens påverkan på miljön eller enskilda intressen. Mot bakgrund av att det i målet är fråga om uppförande av en landinfäst brygga, med en tillhörande flytbrygga, bedömer mark- och miljödomstolen att eventuell påverkan på miljön inte är sådan att tillståndsplikt utlöses av detta skäl.

När det gäller bedömningen i frågan om vattenverksamheten, med hänsyn till verksamhetens påverkan på enskilda intressen kan anmälas eller behöver tillståndsprövas, är en förutsättning för att anmäla verksamheten att denna i så fall inte har

någon påverkan av betydelse på närliggande fastigheter och att denna påverkan inte är föremål för tvist. Vid införandet av reglerna om anmälningsplikt för vattenverksamhet angavs att eventuella civilrättsliga frågor och frågor om rådighet inte ska behandlas i ett anmälningsärende, men att kravet på rådighet gäller för all slags vattenverksamhet och även kommer att gälla för den vattenverksamhet som blir anmälningspliktig. Vidare angavs att det är varje verksamhetsutövares ansvar att se till att ha rådighet över vattnet inom det område där verksamheten ska bedrivas (se prop. 2004/05:129 s. 72 f.). Därför bör en invändning om bristande rådighet i ett anmälningsärende om vattenverksamhet, som inte är uppenbart obefogad, utgöra en sådan omständighet som medför att verksamheten bör tillståndsprövas med hänsyn till påverkan på enskilda intressen (jfr MÖD 2016:41).

Den huvudsakliga påverkan på enskilda intressen som har förts fram i målet rör sig om att det aktuella vattenområde där bryggorna ska placeras är en del av G.S.s fiskevatten och att bolaget därmed inte kan anses ha fullständig förfoganderätt över vattenområdet. Eftersom G.S.s rådighetsinvändning inte är uppenbart obefogad bedömer mark- och miljödomstolen att det föreligger ett hinder mot att pröva verksamheten genom ett anmälningsförfarande. Länsstyrelsens i Östergötlands län beslut ska således undanröjas och bolaget ska förbjudas att anlägga den anmälda bryggan på fastigheten A i Söderköpings kommun samt föreläggas att ansöka om tillstånd enligt 11 kap. 9 § MB för den anmälda vattenverksamheten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 17 mars 2022.

Cecilia Giese Hagberg

Mats Käll

I domstolens avgörande har rådmannen Cecilia Giese Hagberg, ordförande, och tekniska rådet Mats Käll deltagit. Föredragande har varit beredningsjuristen Tove Fohrman.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.